

คู่มือ

พิมพ์ครั้งที่ 5

Safety for New Comers

ความปลอดภัย สำหรับ พนักงานใหม่

วิฑูรย์ สิมะโชคดี

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

คู่มือความปลอดภัย

สำหรับพนักงานใหม่

Safety for Newcomers

โดย

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

สมาคมนักวิชาชีพไทย (ไทย-ญี่ปุ่น)
วิทยุर्थ สิมะโชคดี

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ISBN : 974-8324-82-6

คู่มือความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่

โดย วิฑูรย์ สิมะโชคดี

ราคา 100 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1	มีนาคม	2540
พิมพ์ครั้งที่ 2	พฤศจิกายน	2541
พิมพ์ครั้งที่ 3	ตุลาคม	2544
พิมพ์ครั้งที่ 4	ตุลาคม	2546
พิมพ์ครั้งที่ 5	กันยายน	2547

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

5-7 ซอยสุขุมวิท 29 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 0-2258-0320 (6 เลขหมายอัตโนมัติ), 0-2259-9160 (10 เลขหมายอัตโนมัติ)

<http://www.tpabookcentre.com>

ออกแบบปกและรูปเล่ม : งานออกแบบสิ่งพิมพ์ ส่วนตำราฯ

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ดวงกลมสมัย จำกัด

15/234 ซอยลาดพร้าว 23 (ซอยเสือใหญ่อุทิศ) ถนนลาดพร้าว แขวงจันทน์เกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 0-2541-7375-76 โทรสาร 0-2541-7377, 0-2541-6187

E-mail : dktoday@mozart.inet.co.th

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที. เอส. บี. โปรดักส์ โทร. 0-2536-6085 โทรสาร : 0-2536-6087

“ถ้ามีข้อผิดพลาดเนื่องจากการพิมพ์ให้นำมาแลกเปลี่ยนได้ที่สมาคมฯ”

โทร. 0-2258-0320-5, 0-2259-9160 ต่อ 1550, 1560

ติดตามหนังสือออกใหม่ของ สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. ได้ที่

[www.facebook.com/](http://www.facebook.com/tpabook)

tpabook

[www.twitter.com/](http://www.twitter.com/tpa_publishing)

Tpa_publishing

สอบถามเพิ่มเติม

Book4u@tpa.or.th

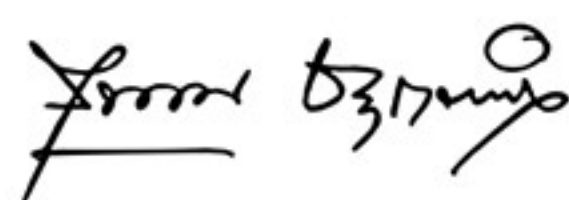
คำนำนายกสมาคม

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 ด้วยความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มบุคคลที่ได้ผ่านการศึกษาในระดับต่าง ๆ จากประเทศญี่ปุ่น โดยได้รับความร่วมมือทางด้านทุนทรัพย์บางส่วนจาก The Japan-Thailand Economic Cooperation Society (JTECS) เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคมฯ ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายสำนักพิมพ์ ฝ่ายภาษาและวัฒนธรรม ฝ่ายการศึกษาและฝึกอบรม ฝ่ายบริการสอบเทียบและวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ฝ่ายวินิจฉัยและให้คำปรึกษาสถานประกอบการ และฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแต่ละฝ่ายจัดดำเนินการโดยสมาชิกของสมาคมฯ ทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษารับผิดชอบบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

สำหรับฝ่ายสำนักพิมพ์ฯ โดยส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม มีนโยบายพื้นฐานคือ การส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทางเทคโนโลยีทุกประเภท รวมถึงหนังสือทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจ อุตสาหกรรมทั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปลเรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่ง และงานสำรวจวิจัยทางด้านอุตสาหกรรม โดยที่สมาคมฯ มีความเห็นว่า หนังสือตำราภาษาไทย โดยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษาแขนงวิชาเทคโนโลยีต่าง ๆ ยังมีอยู่ในปริมาณจำกัดไม่พอเพียง ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาทางเทคโนโลยีให้สูงขึ้นและแพร่หลายขึ้นโดยปริยาย อีกทั้งยังช่วยสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการปูรากฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย เป็นประโยชน์แก่สังคมอุตสาหกรรมโดยรวม

ปัจจุบัน สมาคมฯ ยังคงมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะขยายงานทุก ๆ ฝ่ายต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าด้วยเจตนารมณ์อันบริสุทธิ์ของสมาคมฯ ในการดำเนินกิจการที่มีใช้การแสวงหาผลกำไร หากมุ่งมันที่จะให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราในราคาระยะย่อมเยาเช่นนี้ คงเกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมทั้งในทางตรงและทางอ้อม และหากสถาบันการศึกษาใดต้องการใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อใช้ประกอบการศึกษา ทางสมาคมฯ ก็มีได้จัดซื้อ แต่ใคร่ขอให้ทำเรื่องขออนุญาตต่อทางสมาคมฯ ก่อน

อนึ่ง สมาคมฯ ใคร่ขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เขียนและคณะผู้จัดทำที่ได้พากเพียรจนทำให้ตำราชุดนี้สำเร็จขึ้นมาได้ไว ณ ที่นี้ด้วย

(นายสุวงศ์ ชยุตสาหกิจ)

นายกสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

คำแถลงของสำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. โดยส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม วิวัฒนาการมาจากโครงการสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม ซึ่งแต่เดิมใช้ชื่อว่า โครงการตำราซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 พร้อม ๆ กับการก่อตั้งสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) โดยมุ่งหวังที่จะให้มีตำราทางด้านวิทยาการต่าง ๆ ทั้งในระดับอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านช่างที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้

ในระยะแรกนั้น ตำราที่ผลิตโดยโครงการตำรา ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือแปลจากต้นฉบับภาษาญี่ปุ่น ต่อมาจึงได้ขยายขอบข่ายของการจัดพิมพ์ครอบคลุมไปถึงงานแปลและเรียบเรียงจากต้นฉบับภาษาอื่น งานเรียบเรียง-เขียนตำราจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญ ในแต่ละสาขา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์จากสถาบันการศึกษา

ต่อมาในระยะ 4 - 5 ปีหลังจากการก่อตั้งสมาคมฯ โครงการตำราได้วิวัฒนาการเป็นโครงการสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม และเป็นส่วนตำราสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2539 พร้อม ๆ กับการขยายขอบข่ายหนังสือที่จัดพิมพ์เพิ่มเติม ได้แก่ หนังสือทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจ การบริหารจัดการคุณภาพ และอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การดำเนินงาน

โดยที่หนังสือที่จัดพิมพ์โดยสมาคมฯ ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ทางสมาคมฯ จึงใคร่ขอเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในวงการอุตสาหกรรม และสถาบันการศึกษาได้ช่วยกันเขียน-เรียบเรียงหนังสือทางด้านเทคนิคอุตสาหกรรมและอื่น ๆ ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น โดยสมาคมฯ ยินดีให้การสนับสนุนในด้านการจัดพิมพ์

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. ขอขอบคุณท่านผู้เขียน-เรียบเรียงและเจ้าหน้าที่ของสมาคมฯ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ และหากท่านผู้อ่านมีข้อชี้แนะประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทางสำนักพิมพ์ทราบด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

คำนำ พิมพ์ครั้งที่ 2

หนังสือ “คู่มือความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่” เล่มนี้ มีโอกาสพิมพ์ครั้งที่ 2 ก็เพราะการพิมพ์ครั้งแรกได้รับการสนับสนุนจากทุกท่านเป็นอย่างดี เป็นการแสดงว่า “ความปลอดภัยในการทำงานเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งสำหรับ “พนักงานใหม่” และทุก ๆ คน”

ผู้ที่มีส่วนทำให้ “พนักงานใหม่” สามารถทำงานได้อย่างปลอดภัย และมีคุณภาพชีวิต (Quality of Work Life) ที่ดีขึ้นสมควรเป็นผู้ที่ได้รับคำยกย่องเป็นอย่างยิ่งในสังคม

ผมขอขอบคุณความดีของหนังสือเล่มนี้แก่ “แรงงาน” และ “ทุกท่านที่เป็นกรณีศึกษาและอุทธาหรณ์สอนใจจากการเกิดอุบัติเหตุ” ด้วยความคารวะอย่างสูงยิ่ง

สำนักพิมพ์ ส.ส.ก. วิฑูรย์ สิมะโชติก์

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย

กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

วันลอยกระทง 3 พฤศจิกายน 2541

คำนำ พิมพ์ครั้งที่ 3

การจัดพิมพ์ “คู่มือความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่” ครั้งที่ 3 นี้ ยังมีได้มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเนื้อหาใด ๆ เนื่องจากเห็นว่ายังมีความเหมาะสมและประยุกต์ใช้งานได้

ขอขอบพระคุณทุกท่าน

วิฑูรย์ สิมะโชติก์

คำนำ

หนังสือ “คู่มือความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่” เล่มนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากการไปทัศนศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นเรื่อง Industrial Safety, Health and Environment Management in Japan ที่จัดโดยสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) เมื่อเดือนธันวาคม 2538 ซึ่งผู้ร่วมทัศนศึกษาทุกคนได้มีโอกาสดูงานที่ JISHA (Japan Industrial Safety and Health Association) และอีกหลายโรงงานที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม ทำให้เราทุกคนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์มากมาย

ที่ JISHA นี้ ผมได้ซื้อหนังสือเรื่อง “Safety and Health for Newcomers” ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียน รวบรวม เรียบเรียงสำหรับหนังสือคู่มือเล่มที่ท่านถืออยู่นี้

หนังสือเล่มนี้ต่างจากหนังสือ “ความปลอดภัย” ที่มีอยู่ในท้องตลาด เพราะมุ่งเน้นที่การทำงานอย่างปลอดภัยในเบื้องต้น และตั้งใจเขียนให้อ่านเข้าใจได้ง่าย ๆ โดยหลีกเลี่ยงความเป็นวิชาการหรืออ้างอิงทฤษฎีความปลอดภัยที่มีอยู่ทั่วไปแล้วในหนังสือด้านนี้

ด้วยหวังให้ “พนักงานใหม่ทุกคนของโรงงานหรือสถานประกอบการต่าง ๆ ได้ใช้เป็นคู่มือในการทำงานอย่างปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดี” นอกจากนี้ยังหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากร เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นคู่มือเพื่อปูพื้นฐานในการอบรมให้พนักงานใหม่ทำงานอย่างปลอดภัย

ผู้เขียนต้องขอขอบคุณโรงงานต่าง ๆ ที่ไม่อาจเอ่ยนามได้หมด รวมทั้ง JISHA ด้วย ที่เป็นต้นแบบของ “คู่มือความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่” เล่มนี้

วิฑูรย์ สิมะโชคดี

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ประธานคณะกรรมการวิศวกรรมความปลอดภัย วสท.

ตรุษจีน 7 กุมภาพันธ์ 2540

การจัดพิมพ์เฉพาะครั้งที่ 1 นี้ ผู้เขียนขอมอบค่าลิขสิทธิ์ในการเขียนแต่ “ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน” กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในกิจกรรมของศูนย์ ฯ ต่อไป

สารบัญ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุ VS ความปลอดภัย 1

- ♦ ความปลอดภัย 2
- ♦ อุบัติเหตุ 3
- ♦ การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน 6
- ♦ สิบอันดับแรกของโรคจากการทำงาน 7

กฎทั่วไปในการทำงานอย่างปลอดภัย 9

- ♦ กฎของพนักงานใหม่ 10
- ♦ กฎแห่งความปลอดภัยและสุขอนามัย 12
- ♦ การทำงานอย่างปลอดภัยและถูกสุขอนามัย 13
- ♦ 5ส สู่ความปลอดภัย 16
- ♦ เรียนรู้เครื่องหมายความปลอดภัย 17
- ♦ กฎที่ควรปฏิบัติกับเครื่องหมายความปลอดภัย 18

ความปลอดภัยในสำนักงาน 19

- ♦ พื้นสำนักงาน - ทางเดิน - ประตู 20
- ♦ การใช้บันได 21
- ♦ โต๊ะทำงาน - เก้าอี้ - ตู้ 24
- ♦ สายไฟฟ้าและเต้าเสียบ 25
- ♦ การใช้เครื่องใช้สำนักงาน 26
- ♦ ลิฟต์ 28

ความปลอดภัยทั่วไปในบริเวณโรงงาน 29

- ♦ ข้อพึงปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในโรงงาน 30

ความปลอดภัยในการแต่งกายสำหรับการปฏิบัติงาน 33

- ♦ หมวก 34
- ♦ ผ้าม 35
- ♦ เครื่องแต่งกาย 36
- ♦ ถุงมือ 37

- ♦ รองเท้า 38
- ♦ การสวมใส่ชุดทำงานอย่างปลอดภัย 39
- ♦ อุปกรณ์นิรภัย 40
- ♦ การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตราย 41
- ♦ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล 42
- ♦ เครื่องแต่งกายที่เหมาะสม 47

6 ความปลอดภัยในงานผลิตและงานช่าง 49

- ♦ ข้อพึงปฏิบัติในการปฏิบัติงานด้านงานผลิตและงานช่าง 50

7 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร เครื่องมือ

และอุปกรณ์ 53

- ♦ การใช้และเก็บรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ 54
- ♦ การใช้อุปกรณ์ยกย้ายของ 55
- ♦ การใช้เครื่องกลึง 57
- ♦ การใช้เครื่องขัดหรือหินเจียร 58
- ♦ การใช้เครื่องตัด 59
- ♦ การใช้เครื่องปั๊มโลหะ 59
- ♦ การใช้เครื่องจักร 60
- ♦ การใช้เครื่องมือ 61
- ♦ การใช้สายพานลำเลียง 62
- ♦ การเชื่อมโลหะ 63
- ♦ การพ่นสี 65
- ♦ การทำงานเกี่ยวกับแทรกเตอร์ 66
- ♦ การใช้เครื่องป้องกันนัยน์ตาและหู 67
- ♦ การใช้เครื่องคุ้มครองแก่บุคคลทั่วไป 67

8 ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้า 69

- ♦ กฎข้อบังคับทั่วไป 70
- ♦ การเดินสายไฟ 71
- ♦ อุปกรณ์และเครื่องจักรไฟฟ้า 72
- ♦ วิธีป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าช็อต 73

9 ความปลอดภัยในการทำงานกับวัตถุอันตราย 75

- ♦ วัตถุอันตราย 76
- ♦ อันตรายของวัตถุอันตราย 77

10 ความปลอดภัยในการทำงานกับผลิตภัณฑ์เคมี 83

- ♦ ข้อพึงปฏิบัติทั่วไป 84
- ♦ ความปลอดภัยในการใช้ผลิตภัณฑ์เคมีในการผลิต 85
- ♦ ความปลอดภัยในการเก็บผลิตภัณฑ์เคมีในคลังพัสดุ 86
- ♦ การเกิดไอเคมีไวไฟ 87
- ♦ ความปลอดภัยในการเก็บและทำงานกับสารเคมีชนิดบรรจุถังโลหะ 89
- ♦ การเก็บสารเคมี/การขนย้ายสารเคมี/การถ่ายเทสารเคมี 89/92/93

11 ความปลอดภัยในการบรรจุ เก็บ และการขนย้ายสิ่งของ 95

- ♦ การบรรจุสิ่งของ 96
- ♦ การเก็บพัสดุ 97
- ♦ การขนย้ายสิ่งของ 98
- ♦ การปวดหลังจากการยกย้ายของ 100
- ♦ การยกย้ายสิ่งของคนเดียว 101
- ♦ การยกย้ายสิ่งของตั้งแต่สองคนขึ้นไป 103
- ♦ การใช้รถยก 105

12 ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย 109

- ♦ การป้องกันอัคคีภัย 110
- ♦ ความรับผิดชอบและการบำรุงรักษาอุปกรณ์ดับเพลิง 112
- ♦ ประเภทของเครื่องดับเพลิง 113
- ♦ การป้องกันอัคคีภัยในบริเวณโรงงาน 116
- ♦ การป้องกันอัคคีภัยในบริเวณคลังสินค้า 121
- ♦ การป้องกันอัคคีภัยในบริเวณสำนักงาน 123

13 ความปลอดภัยในการใช้ยานพาหนะ 125

- ♦ มาตรฐานของยานพาหนะ 126
- ♦ มาตรฐานการใช้ยานพาหนะเพื่อความปลอดภัย 127

14 การปฐมพยาบาล 129

- ♦ การปฐมพยาบาล 130
- ♦ ตัวอย่างการปฐมพยาบาล
 - ข้อเคล็ด/ขัดยอก 131
 - ตาบอดเจ็บ/ผงเข้าตา/สารเคมีเข้าตา 132
 - งูพิษกัด 133
 - ไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก 134
 - กระจกเคลื่อน/กระจกหัก 135
 - กระจกสีกระแตก สมองได้รับความ
กระทบกระเทือน 139
 - การห้ามเลือด 140
 - การรักษาอาการช็อค 142
 - การช่วยหายใจโดยวิธีเป่าปาก 144
 - การนวดหัวใจภายนอก 146

15 การป้องกันอุบัติเหตุและการบริหารความปลอดภัย 149

- ♦ โครงสร้างของโรงงานที่จะอยู่รอด 150
- ♦ อัตราส่วนอุบัติเหตุ 151
- ♦ การเกิดอุบัติเหตุ 152
- ♦ สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย 153
- ♦ สาเหตุของอุบัติเหตุเชิงพฤติกรรม 156
- ♦ ทฤษฎีโดมิโนของอุบัติเหตุ 157
- ♦ การจัดอุบัติเหตุให้เป็นศูนย์ 159
- ♦ หัวหน้างานที่มีอนาคต 160
- ♦ หลักการพื้นฐานในการสร้างความปลอดภัย 161
- ♦ โครงการป้องกันอุบัติเหตุที่ประสบความสำเร็จ 162

บรรณานุกรม 163

ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับอุบัติเหตุ VS

ความปลอดภัย

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย ญี่ปุ่น)

ความปลอดภัย (Safety)

ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การปราศจากภัยหรืออันตราย

ความปลอดภัย คือ การไม่มีอุบัติเหตุ

- คนไม่บาดเจ็บหรือตาย
- ทรัพย์สินไม่เสียหาย
- ผลผลิตสม่ำเสมอ
- มีเวลาปรับปรุงงาน

สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

อุบัติเหตุ* (Accident)

อุบัติเหตุ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดการณ์ หรือวางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบต่อการทำงาน ต่อผลผลิต อาจทำให้ทรัพย์สินเสียหาย หรือทำให้คนได้รับบาดเจ็บหรือพิการ หรือร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

อุบัติเหตุ ได้แก่

1. ชนหรือกระแทก (Struck Against)
2. ของกระเด็นใส่ (Struck By)
3. ของตกลงใส่ (Fall to Below)
4. หกล้ม (Fall on Same Level)
5. ถูกดิ่งเข้าไป (Caught In)
6. ถูกทับ (Caught On)
7. ถูกหนีบ (Caught Between)
8. สัมผัสกับ (Contact With)
 - ไฟฟ้า
 - สารเคมี
 - ความร้อน
 - ความเย็น
 - เสียง
 - รังสี

* อุบัติเหตุ มีชื่อเรียกอีกว่า อุบัติภัย มีความหมายเหมือนกัน

ผลที่เกิดจากอุบัติเหตุ

1. ผลต่อคนงาน

- เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ
- พิกการ ทุพพลภาพ หรือตาย
- ไม่สามารถจะทำงานได้เหมือนเดิม
- ขาดรายได้
- เสียขวัญหรือหวาดกลัว
- เสียโอกาสในการใช้ชีวิตอย่างเต็มที่

2. ผลต่อนายจ้าง

- ผลผลิตลดลง
- คุณภาพของสินค้าหรือบริการต่ำลง
- เสียค่าล่วงเวลา
- ต้องซ่อมแซมหรือเปลี่ยนเครื่องจักร อุปกรณ์ ฯลฯ
- เสียค่ารักษาพยาบาล
- เสียเวลาช่วยเหลือคนเจ็บ
- เสียเวลาสอบสวนหรือรายงานอุบัติเหตุ
- ต้องฝึกอบรมหรือสอนงานให้กับพนักงานใหม่
- ต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่พนักงานใหม่
- เสียชื่อเสียง มีผลกระทบต่อแรงงานสัมพันธ์

3. ผลต่อครอบครัวผู้บาดเจ็บ

- สร้างความเศร้าโศกเสียใจให้กับครอบครัว
- สูญเสียรายได้ และเป็นภาระของครอบครัว
- ช่วยเหลืองานบ้านได้น้อยลง

4. ผลต่อส่วนรวม

- สูญเสียทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- สูญเสียประสิทธิภาพในการผลิต
- สูญเสียงบประมาณ

ความสูญเสียและต้นทุนของอุบัติเหตุ (Accident Cost)

ต้นทุนของอุบัติเหตุจะปรากฏออกมาในรูปของค่าใช้จ่ายและความสูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมีทั้งส่วนที่เรามองเห็นได้ชัดเจนและส่วนที่เรามองไม่เห็น เหมือนกับภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในทะเลหรือมหาสมุทร

● ค่าใช้จ่ายทางตรง ประกอบด้วย

- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าทดแทน
- ค่าประกันภัย

● ค่าใช้จ่ายทางอ้อม ประกอบด้วย

- การเสียเวลาทำงานของพนักงาน
- ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานลดลง
- เสียเวลาทำงานของผู้ควบคุมงาน
- เสียค่าใช้จ่ายเพื่อฝึกอบรมพนักงานใหม่
- เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตเสียหาย
- เสียเวลาทำงานเพราะต้องซ่อมเครื่องจักร
- ชิ้นงานได้รับความเสียหายจนใช้การไม่ได้
- ได้รับผลเสียหายเนื่องจากส่งงานไม่ทันตามกำหนด
- เสียค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายประจำโดยไม่เกิดงาน
- ครอบครัวยของพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุสูญเสียรายได้ที่เคยมีไป
- อื่น ๆ

การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน

เมื่อมีความปลอดภัย	เมื่อเกิดอุบัติเหตุ
ผลที่ได้ 1. ผลผลิตสูงขึ้น 2. ต้นทุนลดลง 3. ส่งเสริมทรัพยากรแรงงาน 4. สร้างขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน 5. แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม	ผลที่ได้ 1. ผลผลิตลดลง 2. ต้นทุนสูงขึ้น 3. สูญเสียทรัพยากรแรงงาน 4. ทำลายขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน 5. เสียชื่อเสียง

